

Ljubljana, 7.11.2025

POROČILO NATEČAJNE KOMISIJE VSESLOVENSKEGA DNEVA HABITATA 2025: »OD KOZOLCA DO NEBOTIČNIKA_LES V ARHITEKTURI«

Ob mednarodnem Svetovnem dnevu habitata, ki vedno poteka na prvi ponedeljek v oktobru, smo v Centru arhitekture Slovenije za otroke v vrtcih, učence osnovnih šol (1.–9. razred) in dijakov srednjih šol razpisali natečaj v okviru Vseslovenskega dneva habitata 2025. Tema letošnjega natečaja »OD KOZOLCA DO NEBOTIČNIKA_LES V ARHITEKTURI« nagovarja otroke, učence in dijake h kritičnem razmišljanju o tem kako smo z arhitekturo in prostorom tesno povezani, saj v njej prebijemo kar nekaj časa.

Kozolec kot eden najbolj prepoznavnih simbolov slovenske krajine ni le arhitekturni objekt, temveč nosilec identitete in skupnostnega duha. V njem se srečata znanje preteklosti in spoštovanje do narave – les kot njegovo osnovno gradivo pa nas povezuje z naravnimi cikli in tradicijo lokalnega graditeljstva. Skozi raziskovanje kozolca in lesa se mladi udeleženci natečaja učijo prepoznavati lastne korenine, obenem pa razvijajo zavedanje, da gradnja prihodnosti temelji na razumevanju dediščine.

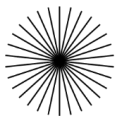
Posebno pozornost smo namenili pomenu tehnične obdelave in patologije lesa, veščine oblikovanja tega materiala in zavedanje o njegovi vsestranski uporabnosti in privlačnosti. Letošnja natečajna tema spodbuja trajnostno načrtovanje in gradnjo za razbremenitev škodljivih vplivov na naravo in okolje. Hkrati spodbuja skrb za ohranjanje našega zdravja in kakovostno bivanje ter dobro počutje v prostorih našega bivanja in dela.

Natečaj za vrtčevske, osnovnošolske otroke in srednješolce dopolnjuje dogodke v okviru Meseca prostora po celotni Sloveniji. Izobraževanje o arhitekturi in prostoru spodbuja pri otrocih vseh starostnih skupin prostorsko občutljivost, ustvarjalnost, razvoj dialoga, komunikacijo, timsko delo, organizacijo, odločanje, opazovanje in vrednotenje prostora in arhitekture, veščine analitičnega in kritičnega razmišljanja ter krepi veselje do raziskovanja in reševanja problemov.

Prejeli smo 20 natečajnih predlogov, ki so ustrezali natečajnim zahtevam [objavljeno na: [Vseslovenski dan habitata](https://www.vseslovenski-dan-habitata.si) – [Igriva arhitektura \(igrivarhitektura.org\)](https://www.igrivarhitektura.org)]:

- kategorija VRTCI: 13 prispelih natečajnih predlogov,
- kategorija 1. TRIADA: 3 prispeli natečajni predlogi,
- kategorija 2. in 3. TRIADA: 4 prispeli natečajni predlogi,
- kategorija SREDNJA ŠOLA: 0 prispelih natečajnih predlogov.

Natečajna komisija se je v sestavi članov: mag. **Natalija Kocjančič** [Zavod RS za šolstvo], **Marjetica Ilich Štefanec** [Ministrstvo za naravne vire in prostor], **Matevž Granda** [Revija Outsider], **Karin Grdešič Rožman** [Center arhitekture Slovenije], **Tanja Sajovic Vrhovnik** [Center arhitekture Slovenije] sestala v

CENTER ARHITEKTURE SLOVENIJE

Zavod za izobraževanje o arhitekturi, prostoru in oblikovanju
Rimska cesta 1, 1000 Ljubljana, SLO
info@centerarhitekture.org

DARILLO
SLOVENSKE
ARHITEKTURE

GIFT OF
SLOVENIAN
ARCHITECTURE

igriva
arhitektura

četrtek, 30. 10. 2025, v prostorih Centra arhitekture Slovenije [Stritarjeva 7, 1000 Ljubljana] in pregledala vse prispele natečajne predloge.

Natečajna komisija je imela izjemno zahtevno delo, saj je prejela vsebinsko in oblikovno zelo raznolike predloge in raznolike predstavitve le-teh, ki so odražali precejšnje razlike tudi v kakovosti samega procesa izdelave ter končnega rezultata. Posebej smo bili veseli večjega števila natečajnih predlogov v kategoriji vrtci.

Iz predlogov je razvidno, da so nastali v okviru različnih predmetov oz. izobraževalnih aktivnosti, večina v okviru likovne umetnosti oz. likovne ustvarjalnosti v vrtcih in šolah. Komisija je pri končnem izboru upoštevala kakovost končnih predlogov in predstavitev, celoten proces njihove izdelave in utemeljitve del, ki so jih pripravili mentorji skupaj z otroci in učenci. Komisija je posebej izpostavila natečajne predloge, iz katerih je razvidno razumevanje in sledenje vsebini natečaja, kjer je razviden proces in razvoj vsebine predloga, izdelanega s pristnim otroškim izrazom pod kreativnim mentorskim vodstvom. Izbrana dela predstavljajo doprinos k razumevanju uporabe lesa za trajnostno in kakovostno bivanje.

Prispeli predlogi odražajo različne pristope k vodilni temi natečaja »*OD KOZOLCA DO NEBOTIČNIKA_LES V ARHITEKTURI*«. Nekateri so za izhodišče ustvarjanja upoštevali le del naslovne teme, kar je prispevalo k drugačnemu procesu in drugačnemu rezultatu. Cilj natečaja je bil slediti celotnim navodilom natečaja, za večji doprinos razpisane teme k spoznavanju in razumevanju lesa kot materiala preteklosti in prihodnosti. Kljub temu je večina prispelih predlogov sicer dobro vsebinsko zastavljenih in ustrezno mentoriranih, a člani komisije pri več predlogih zaznajo in opozorijo na pomanjkljiv prikaz sodelovanja otrok pri izdelavi predloga, procesu ustvarjanja in spoznavanja z razpisano temo.

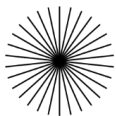
Komisija opaža manjši interes sodelovanja na tovrstnih natečajih v drugi in tretji triadi ter odsotnost interesa v srednjih šolah. Strokovna komisija se je odločila, da letos kategoriji druge in tretje triade združi, zaradi prepleta obeh v prijavljenih natečajnih skupinah.

Člani natečajne komisije so pri ocenjevanju in vrednotenju natečajnih predlogov upoštevali tematsko ustreznost, prikaz procesa in sodelovanja otrok, kakovost tehnične izvedbe, izvirnost rešitev ter domišljijo. V procesu ocenjevanja je komisija v okviru posamezne triade izoblikovala ožji izbor predlogov, med katerimi so najkvalitetnejšemu podelili 1. nagrado, ostalim izstopajočim predlogom pa 2. nagrado in posebna priznanja. Vse sodelujoče šole/vrtci in mentorji prejmejo tudi priznanje za sodelovanje na natečaju.

Natečajna komisija je podelila naslednje nagrade:

- kategorija VRTCI: eno 1. nagrado, dve 2. nagradi in dve posebni priznanji,
- kategorija 1. TRIADA: eno 1. nagrado in eno posebno priznanje,
- kategorija 2. in 3. TRIADA: dve 1. nagradi.
- kategorija SREDNJA ŠOLA: brez podelitve

Prejemnike 1. nagrad bomo nagradili z obiskom Ljubljane in vodstvom po izbranih arhitekturnih spomenikih ter slavnostno podelitev diplom in priznanj na Fakulteti za arhitekturo Univerze v Ljubljani v petek, 21. 11. 2025.

CENTER ARHITEKTURE SLOVENIJE

Zavod za izobraževanje o arhitekturi, prostoru in oblikovanju
Rimska cesta 1, 1000 Ljubljana, SI
info@centerarhitekture.org

Center arhitekture Slovenije in člani natečajne komisije se iskreno zahvaljujemo vsem vrtčevskim in osnovnošolskim otrokom ter njihovim mentorjem, ki so se udeležili natečaja in prispevali svoj delček v mozaik skupnega zavedanja o pomenu arhitekture in prostora v vsakodnevnom življenju. Želimo vam, da ustvarjalnosti tudi v bodoče namenite veliko časa in s tem spodbujate kreativno mišljenje, ki je pogoj za kakovost življenja posameznika in skupnosti.

—

Iskreno verjamemo, da imata prostor in arhitektura velik vpliv na naše življenje, zdravje, počutje, uspešnost, varnost in zadovoljstvo. Obdajata nas vse življenje in dajeta okvir vsem našim dejavnostim. Prostor oblikujemo vsi, ne samo arhitekti, krajinski arhitekti in prostorski načrtovalci, hkrati pa prostor oblikuje nas. Vse naše vrednote, tudi prostorske, so temelj naše kulture in kažejo na razvitost naše družbe.

Arhitektura nosi visoko kulturno, družbeno in ekonomsko vrednost, zato njeno razumevanje spada v splošno izobrazbo. Od naših izkušenj, znanja in odnosov, ki jih v življenju oblikujemo, bo odvisna prihodnost naših mest, vasi, javnega prostora in stavb.

Vsem nagrajencem iskreno čestitamo! Čestitke in pohvale veljajo za prav vsakega otroka, učenko in učenca, mentorico in mentorja, ki je sodeloval na letošnjem natečaju. Vse vas tudi vabimo, da se nam pridružite v naslednjem letu in se udeležite natečaja Vseslovenski dan habitata 2026.

—

Člani natečajne komisije:

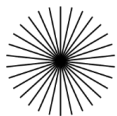
mag. Natalija Kocjančič [Zavod RS za šolstvo]

Marjetica Ilich Štefanec [Ministrstvo za naravne vire in prostor]

Matevž Granda [Revija Outsider]

Karin Grdešič Rožman [Center arhitekture Slovenije]

Tanja Sajovic Vrhovnik [Center arhitekture Slovenije]

CENTER ARHITEKTURE SLOVENIJE

Zavod za izobraževanje o arhitekturi, prostoru in oblikovanju
Rimska cesta 1, 1000 Ljubljana, SLO
info@centerarhitekture.org

DARILLO
SLOVENSKE
ARHITEKTURE

GIFT OF
SLOVENIAN
ARCHITECTURE

igriva
arhitektura

1. KATEGORIJA: VRTCI

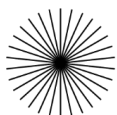
1. Nagrada: Vrtec Otona Župančiča Črnomelj – Enota Loka, skupina Konjički, 5-6 let Mentorice: Anica Hudelja, Tina Pavšič, Mojca Širovnik

Projekt so izvajali po korakih. Sprva so se vprašali, od kod les kot tak sploh dobimo, kje ga najdemo in kaj vse lahko z njim ustvarimo ter na kakšen način in kje vse ga lahko uporabimo. Obiskali so gozd in si odgovorili na vprašanja. Ugotovili so, da si z lesom lahko zgradimo hišo in so si jo res; poimenovali so jo Gozdna hiška. Rokovali so z lesom – vejami in konstruirali, gradili. Z lesom so konstruirali tudi v igralnici v vrtcu ter ugotavljali, kaj vse lahko zgradimo. Ugotovili so, da za življenje v pravi hiši potrebujemo veliko močnejši les, kakršnega so uporabili za izdelavo Gozdne hiške. Ob nadaljnjem raziskovanju so obiskali bližnje lesno podjetje, kjer so si ogledali in spoznali različne postopke predelave lesa. Spoznali so najrazličnejša orodja, ki se uporabljajo pri obdelavi lesa, nato so jih še preizkusili. Pripravili so načrt izdelave lesne kompozicije in jo na koncu še izdelali. Ugotovili so, da obstajajo različne vrste lesa in tudi različne kvalitete, saj so smrekov les obdelovali z lahkoto, hrastovega pa veliko težje. Otrokom se je v spomin vtisnil tudi vonj lesa, saj je bil vonj po lesu še posebej prijeten in izrazit v lesnem podjetju, katerega so obiskali.

Pri prejetem natečajnem predlogu so jasno in natančno opisali in dokumentirali aktivnosti, ki so jih v sklopu zadane naloge počeli. Končni izdelek skupaj s celotnim procesom izstopa med poslanimi prispevki, saj je v njem viden prispevek vseh sodelujočih otrok in analitično kreativno vodenje mentoric, ki so temo približale otrokom predšolskega obdobja, da so razvijali konstruktivno mišljenje. Iz procesa dela in končnega rezultata je bilo mogoče opaziti poglobljeno opazovanje in sodelovanje otrok, kjer so bila vključena tudi čutila v odnosu do materiala – lesa. Čestitke mentoricam in otrokom za proces, predstavitev in končni izdelek!

Izsek predstavitve

CENTER ARHITEKTURE SLOVENIJE

Zavod za izobraževanje o arhitekturi, prostoru in oblikovanju
Rimska cesta 1, 1000 Ljubljana, SLO
info@centerarhitekture.org

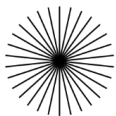
2. Nagrada: Vrtec Škofja Loka, skupina Pike, 4-5 let Mentorja: Sabina Čarman, Nejc Trobec

V skupini so se odločili, da bodo v letošnjem letu spoznavali kakšna je slovenska arhitektura. Ker prihajajo iz Gorenjske so kozolci vse okoli njih. Sprva so v bližini vrtca poiskali čim več še stoječih kozolcev. Tako so našli kar nekaj različnih tipov kozolca. Pričeli so se pogovarjati o tem, za kaj so se kozolci uporabljali, oziroma za kaj se še uporabljajo. Hitro so prišli do ugotovitve, da bi pod kozolcem lahko bil tudi vrtec. Dogovorili so se, da bodo izdelali vrtec pod kozolcem. Pridobili so les in tako pričeli z izdelavo. Iz DAS mase so izdelali pohištvo. Otroci so oblikovali mize, stole, ležalnike in omare. Otroci so sami izdelovali in podajali navodila za izdelavo kozolca. Tako so podali tudi predlog, da bi imeli svoj prostor za počitek. Tako so naredili posebno nadstropje samo za počitek. Otroci so kozolcu oziroma vrtcu na zunanji strani dodali tudi tobogan. Ko so izdelali kozolec, so uredili še okolico za naravno senco okoli vrtca.

Otroci so skozi proces spoznavali svojo okolico in dediščino, prav tako pa so spoznavali material – les, ki so ga uporabili za izdelavo čisto svojega kozolca, svojega vrtca, obenem pa so sami postali kreatorji prostora in s tem spoznali tudi poklic notranjega oblikovalca. Natečajno temo sta mentorja približala otrokom skozi njim pomemben prostor, kar je otroke spodbudilo h kreativnemu razmisleku o prostoru, občutenju in oblikovanju. V prihodnje komisija predlaga, da se predstavi tudi proces skupnega ustvarjanja z otroki. Čestitke mentorjema in otrokom!

Izsek predstavitve

CENTER ARHITEKTURE SLOVENIJE

Zavod za izobraževanje o arhitekturi, prostoru in oblikovanju
Rimska cesta 1, 1000 Ljubljana, SLO
info@centerarhitekture.org

DARILLO
SLOVENSKE
ARHITEKTURE

GIFT OF
SLOVENIAN
ARCHITECTURE

igriva
arhitektura

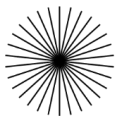
2. Nagrada: Vrtci Občine Žalec – Enota Novo Celje, 3.oddelek, 2-6 let Mentorici: Lidija Dražnik, Alja Krajnc

Z otroci so razmišljali o trajnosti in o pomenu lesa za našo družbo, okolje ter dobro počutje. Prikazali so mešani gozd na levi strani izdelka. Mešani gozd, ker lahko izberemo različen les za različne namembnosti. Na desni strani so otroci ustvarili domove. Različni domovi od zgoraj navzdol prikazujejo, kakšen je bil napredek v tehnikah in gradnji bivališč. Domovi so bolj udobni in trajni, vseskozi pa je v gradnji prisoten tudi les. Spreminja se tudi sama pot – od blata do asfalta.

Otroci so dorisali še sebe s simboli v rokah: srce, pikapolonica, sonce in deteljica. Simboli pomenijo srečne otroke, zdrave, močne, obdane z ljubeznijo. V prenesenem pomenu predstavljajo kvalitetno bivanje v trajnostno naravnem okolju.

Predstavljeno natečajno delo je zelo bogato z vsebino. Mentorici sta svoje otroke vodili skozi spoznavanje poti lesa od gozda do hiše, skozi tehnologijo gradnje, ter njen napredek in v končnem izdelku prestavili na kakšen način vpliva na naše bivanje, na počutje in na naše zdravje. Iz samega izdelka je razviden iskren otroški izraz in uspešno mentorsko vodenje skozi kronološko predstavitev. Komisija v prihodnje predlaga predstavitev kreativnega procesa dela z otroki, kar daje končnemu izdelku dodano vrednost. Čestitke za vsebinsko bogat likovni izdelek!

CENTER ARHITEKTURE SLOVENIJE

Zavod za izobraževanje o arhitekturi, prostoru in oblikovanju
Rimska cesta 1, 1000 Ljubljana, SLO
info@centerarhitekture.org

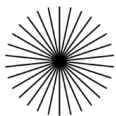
Posebno priznanje: Vrtec Osnovne šole Janka Kersnika Brdo – Enota Medo, 4 leta

Mentorici: Damijana Seliškar, Tadeja Oražem

Otroci so na sprehodih v bližnji okolici vrtca opazovali in spoznavali stavbno dediščino domačega kraja. Opazovali so stare hiše z gospodarskimi poslopji. Spoznavali so imena za stavbe oziroma poslopja, kjer so gojili živali: hlev, kokošnjak, zajčnik, svinjak, konjušnica ter stavbe za shranjevanje poljskih pridelkov in sena: senik, repnica, koruznjak in kozolec [za sušenje sena, fižola, žita, lanu...]. Spoznali so različne vrste kozolcev in preštevali okna, ugotavljali so, čemu so namenjeni danes. Spoznali so lastnike kozolcev in poslušali zgodbe o nastanku le-teh. Izdelali so plakate s fotografijami kozolcev, ki so jih našli v vaseh Prevoje, Šentvid, Brdo, Vrba in Rafolče. Na koncu izdelali kolaž z motivom kozolca.

Poslani predlog lepo opiše vse aktivnosti, ki jih je skupina izvajala v sklopu natečaja. Mentorici sta poudarek namenili spoznavanju kulturne dediščine okolice. Strokovna komisija bi vas spodbudila k nadaljnjemu spoznavanju kulture in gradnje v lesu tudi v sedanjosti in prihodnosti. Komisija v prihodnje predlaga tudi predstavitev fotografskih utrinkov ustvarjalnega procesa. Predstavljena dela so zaključeni likovni izdelki v tehniki kolaža iz barvnega papirja, ki kozolec prikažejo kot sodoben grafični motiv. Čestitke mentoricama in otrokom!

CENTER ARHITEKTURE SLOVENIJE

Zavod za izobraževanje o arhitekturi, prostoru in oblikovanju
Rimska cesta 1, 1000 Ljubljana, SLO
info@centerarhitekture.org

Posebno priznanje: OŠ dr. Pavla Lunačka Šentrupert - Vrtec Čebelica, skupina Deteljica, 5-6 let

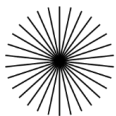
Mentorici: Mojca Vidmar, Marija Grmovšek in Mojca Ekar

Otroci iz skupine Deteljice so v okviru natečaja raziskovali, kako les spremlja človeka od preteklosti do danes. Spoznali so, da je les naraven, topel in prijeten material, iz katerega lahko gradimo tako tradicionalne objekte, kot je kozolec, kot tudi sodobne lesene hiše in nebotičnike. Z različnimi dejavnostmi so spoznavali, da arhitektura vpliva na naše počutje, domišljijo in način bivanja. Projekt se je zaključil z nastankom skupinske makete »Gradimo z lesom – gradimo prihodnost«, ki prikazuje preplet tradicije in sodobnosti – pot od kozolca do lesenega nebotičnika.

Otroci so ustvarili maketo Šentruperta, iz lesa, kjer so v središče postavili leseno hiško, leseni vrtec, Vrtec Čebelica – simbol sodobne lesene gradnje. Na levi strani so iz paličic in vejic izdelali tradicionalni kozolec in dopolnili pokrajino z njivami, travniki, gozdovi in kravami. Kozolec predstavlja simbol slovenske preteklosti, tradicijo in povezanost z naravo. Na desni pa so lesene stolpnice in nebotičniki, ki prikazujejo prihodnost in razvoj arhitekture. Maketo so postavili na ploskev, z reko Bistrice, ki teče skozi kraj, zelenje je narejeno iz naravnih materialov in cesta, ki se skozi čas spreminja – iz preprostega makadama, v asfalt in naprej v veliko krožno križišče. S tem so prikazali prehod "od kozolca do nebotičnika" in spoznali, da les povezuje preteklost, sedanjost in prihodnost.

V prejetem natečajnem predlogu je viden analitičen pristop s časovno komponento, skozi katero so otroke vodile mentorice. Vsebine, ki so jih spoznavali skozi proces, so predstavili na skupnem izdelku. Čestitke mentoricam in otrokom!

CENTER ARHITEKTURE SLOVENIJE

Zavod za izobraževanje o arhitekturi, prostoru in oblikovanju
Rimska cesta 1, 1000 Ljubljana, SLO
info@centerarhitekture.org

DARILLO
SLOVENSKE
ARHITEKTURE

GIFT OF
SLOVENIAN
ARCHITECTURE

igriva
arhitektura

2. KATEGORIJA: PRVA TRIADA OSNOVNE ŠOLE

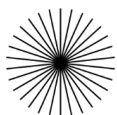
1. nagrada: Osnovna šola Toneta Pavčka Mirna Peč, 3. a razred Mentorica: Darja Gibičar

Nastalo delo so učenci poimenovali Hišica v gozdu. Nastala je kot skupinski razredni izdelek. Učenci so ob izdelavi nadvse uživali in osvojili veliko znanja o statiki, pravilni izbiri lesa in sodelovanju, da lahko nastane hišica oz. manjše naselje v gozdu: od ideje do uresničitve.

Učenci so nalogo izvedli v prostoru in natečaj izkoristili za bivanje v naravi, bivanje z lesom. Izdelek je skupno delo, iz katerega je razvidna priprava na delo, razmišljanje o izvedbi stabilne konstrukcije in ustvarjanju zavetja v naravi. Učenci so preko dela v naravi ustvarili bivališče v naravi, za katero so sami pripravili material in ga v sodelovanju izvedli. Komisija pozdravlja spodbujanje konstruktivnega načina mišljenja in učenja v naravi. Čestitke za sonaravno gradnjo!

Izsek predstavitve

CENTER ARHITEKTURE SLOVENIJE

Zavod za izobraževanje o arhitekturi, prostoru in oblikovanju
Rimska cesta 1, 1000 Ljubljana, SLO
info@centerarhitekture.org

DARILLO
SLOVENSKE
ARHITEKTURE

GIFT OF
SLOVENIAN
ARCHITECTURE

igriva
arhitektura

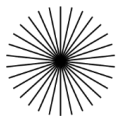
Posebno priznanje: Osnovna šola Prežihov Voranc Ljubljana, 2.a in 2.b razred Mentor: Jasna Kopač

Letošnji dan, oziroma kar tehniški teden, sta kot vsako leto zaznamovala arhitekture Ljubljane in grafika. V razredu so pričeli s pogovorom o tem, kaj je arhitektura in kaj je arhitekt, kako s čutili zaznavamo prostor in na kakšen način. Pogovarjali so se o barvah, svetlobi in senci v arhitekturi.

Kaj je kozolec in za kaj se uporablja? Kako izgleda nebotičnik in kakšna je njegova uporabnost? Na ti dve vprašanji so v razredu odgovorili skozi pogovor in ogled fotografij. Ker kozolca v središču Ljubljane niso imeli priložnost videti, so si ga ogledali na fotografijah, nebotičnike in druge zgradbe pa kar v mestu. Odpravili so se na opazovalni sprehod. V razredu so otroci nato izdelovali matrice. Nekateri so se odločili, da iz moss gume izdelajo nebotičnik, drugi pa enojni ali dvojni kozolec. Ko so se matrice posušile, so jih natisnili s pomočjo tiskarske preše. Vsak je odtisnil tri grafike, ki so jih nato razstavili na hodniku pred razredom.

Otroci so ustvarjali na podlagi prejetih vtisov v začetni fazi natečaja, ki so jih prejeli skozi sprehode in raziskovanje okolice. Mentorica je večji poudarek namenila raziskovanju in povezovanju stavb, kozolca in nebotičnika ter pomena gradnikov le-teh. Raziskovalni proces so kreativno prenesli v abstrakten likovni jezik. Strokovna komisija v prihodnje predlaga večji poudarek na ozaveščanju o lesu in gradnji v lesu, čeprav v mestnem prostoru, kjer uporaba materialov prav tako pomembno vpliva na kvalitete prostora in počutja. Čestitke za kvalitetno interpretacijo stavb na likovni način!

3. in 4. KATEGORIJA: DRUGA in TRETJA TRIADA OSNOVNE ŠOLE

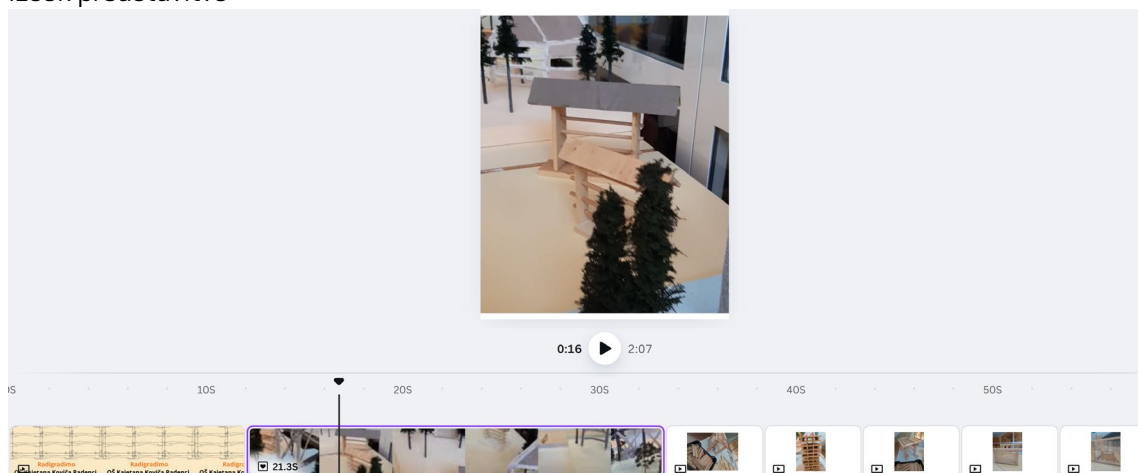
1. Nagrada: Osnovna šola Kajetana Koviča Radenci, 5. a, 6. a, 7. a, 7. b razred Mentorica: Tomaž Stropnik in Renata Sporn

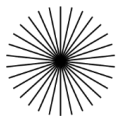
Projekt so izvedli v medpredmetni povezavi, ustvarjali so pri predmetih likovna umetnost ter tehnika in tehnologija. Poleg ustvarjanja v učilnici je bil material [lesene deščice] na razpolago tudi v šolski avli - v eko kotičku, kjer so se učenci lahko igrali in ustvarjali v aktivnih odmorih. Tako je dobil projekt ime: Rad-IGRA-dimo. Učenci so spoznavali likovne značilnosti tradicionalne slovenske arhitekture, zlasti kozolcev. Preučili so razmerja, ritem konstrukcijskih elementov, uporabo naravnih materialov in vključevanje objekta v naravno okolje. Pri snovanju lastnih maket so se učenci osredotočali na oblikovanje prostora, uravnoteženost med odprtim in zaprtim, svetlobo in senco ter estetski videz objekta.

V okviru predmeta tehnika in tehnologija so raziskovali gradbene lastnosti lesa, konstrukcijske principe ter izvedbo spojev pri gradnji kozolcev. Učenci so se seznanili z različnimi vrstami lesa in analizirali, katere so najprimernejše vrste za gradnjo nosilne konstrukcije, z upoštevanjem lastnosti, kot so trdnost, odpornost in trajnost (npr. smreka, macesen, hrast). Svoje znanje so prenesli v prakso z izdelavo maket, kjer so sestavljali konstrukcije iz lesenih deščic. V nadaljevanju so si ogledali nekaj primerov sodobnih arhitekturnih objektov, ki so bili predelani iz nekdanjih kozolcev. To je učencem omogočilo vpogled v možnosti ponovne uporabe obstoječih lesenih struktur in ozavestilo pomen ohranjanja kulturne dediščine. S pomočjo tabličnih računalnikov in aplikacije Stop Motion so učenci v manjših skupinah ustvarili kratke animacije, s katerimi so prikazali procese gradnje svojih lesenih zgradb v simetrični kompoziciji.

Mentorja sta učencem omogočila dinamičen proces, kar je omogočala povezava dveh predmetov in tako doseglo bolj celostnega rezultata, izdelka. Bogat proces je učencem približal več plasti natečajne teme, kakor je bila tudi želja samega natečaja. Učenci so razvijali spoštovanje do naravnih materialov, spoznali les kot gradbeni material v tradicionalni in sodobni arhitekturi, razmišljali o trajnostni gradnji ter poglobili razumevanje arhitekture kot povezave med znanjem, ustvarjalnostjo in odgovornostjo do okolja. Svoje izdelke so nadgradili še s skupinsko animirano predstavitev in tako prikazali še svoje digitalne veščine. Čestitke za sodoben rezultat tradicionalnega procesa!

Izsek predstavitve

CENTER ARHITEKTURE SLOVENIJE

Zavod za izobraževanje o arhitekturi, prostoru in oblikovanju
Rimska cesta 1, 1000 Ljubljana, SLO
info@centerarhitekture.org

1. Nagrada: Osnovna šola Dutovlje, 6. e, 7. e, 8. e, 9. e razred

Mentorji: Mateja Vitežnik, Patricija Furlani, Matej Štolfa, Vlasta Markočič

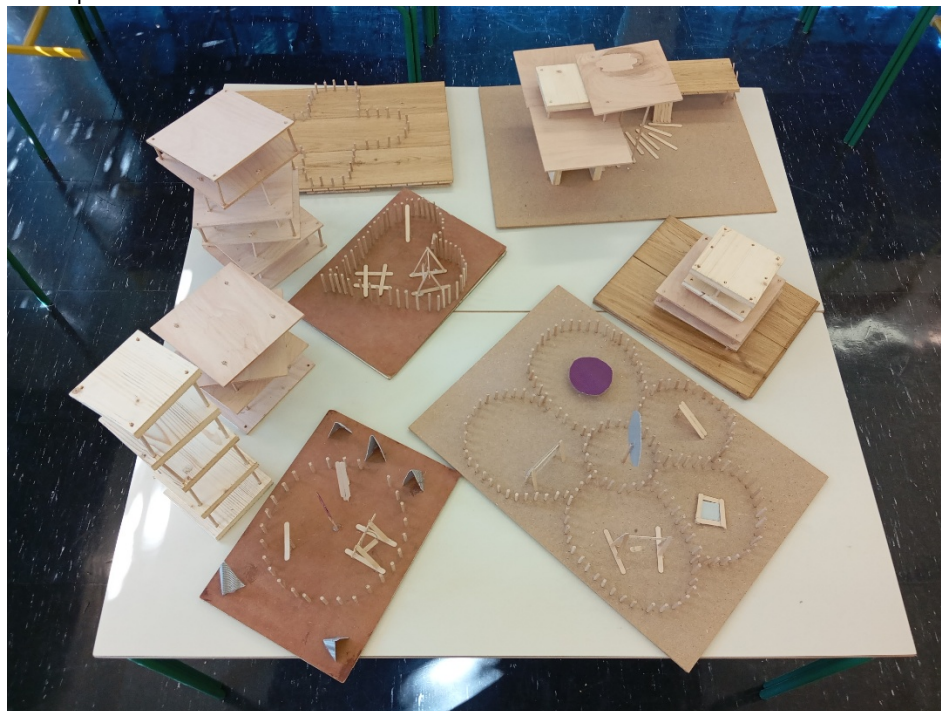
Dan habitata so na Osnovni šoli Dutovlje organizirali v obliki tehničnega dne, kjer so povezali vsebine treh predmetov: likovna umetnost, tehnika in tehnologija in naravoslovje. Dejavnost je potekala v dveh oddelkih nižjega izobrazbenega standarda, ki so se jima pridružili učenci 9. razreda.

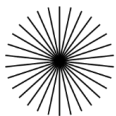
O lesu kot gradbenem materialu so spregovorili ob predstavitvi, kjer so predstavili različne vrste gradenj in stavb: od kozolca do nebotičnika. Pogovarjali so se tudi o urejanju igrišč. Poleg šole so namreč leseno ograjo zamenjali za kovinsko. Ob tem so učenci ugotovili, da je bila lesena ograja njim bolj prijetna. Pomembna ugotovitev je bila tudi ta, da je les gradbeni material, ki ga lahko po uporabi recikliramo. Pogovarjali so se o drevesih, ki jih poznajo, o vrstah lesa ter o tem, katere vrste lesa se v našem okolju najpogosteje uporablja v gradbeništvu in pri opremljanju prostorov. Pripravili so material za delo: lesene plošče različnih velikosti ter moznike in skupaj raziskovali načine za sestavo arhitekturne tvorbe. Učitelj tehnike in tehnologije je predstavil načine obdelave lesa in postopke, ki so jih uporabili pri izdelavi maket. Veliko pozornosti so namenili tudi varnosti pri delu.

Učenci so les žagali [plošče in moznike], vanj vrtali in zabijali moznike. Nastale so različne prostorske tvorbe: nebotičniki, moderna družinska hiša in otroška igrišča. Igrišča so ogradili z lesenimi ograjami, ki so jih postavili v mehki, krožni obliki. Učenci so ponosno razstavili nastale izdelke.

Pri prejetem natečajnem predlogu so jasno in natančno opisali in dokumentirali proces spoznavanja z lesom in izdelave prostorskih objektov. Pri ustvarjanju prostora so skozi oblike, materiale in opremo razmišljali z občutju prostora in varnosti. Čestitke učencem in mentorjem za povezovanje in medpredmetno sodelovanje, ki je ključno v sodobnem načinu vzgoje in izobraževanja.

Izsek predstavitve

CENTER ARHITEKTURE SLOVENIJE

Zavod za izobraževanje o arhitekturi, prostoru in oblikovanju
Rimska cesta 1, 1000 Ljubljana, SLO
info@centerarhitekture.org

5. KATEGORIJA: SREDNJE ŠOLE

V kategoriji srednje šole nismo podeli nobene nagrade, saj nismo prejeli nobenega natečajnega predloga.

Poročilo sestavili:

Karin Grdešič Rožman in člani strokovne žirije

Barbara Viki Šubic,

direktorica Centra arhitekture Slovenije